

คำชี้แจงกระทรวงแรงงาน

เรื่อง

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีเจตนาرمณ์เพื่อวางแผนการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลอันเป็นกำลังสำคัญของชาติให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงานสอดคล้องกับสภาพการทำงานในปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ สารเคมี และสารเคมีอันตรายมาใช้ในกระบวนการผลิต การก่อสร้าง และบริการ ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน ในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงาน จนถึงแก่บาดเจ็บ ทุพพลภาพ พิการ เสียชีวิต หรือเกิดโรคอันเนื่องจากการทำงาน ซึ่งนับวันมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น และทวีความรุนแรงขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มีหลักการส่วนใหญ่เป็นเรื่อง การคุ้มครองแรงงานทั่วไปและมีขอบเขตจำกัดไม่สามารถกำหนดกลไกและมาตรการบริหารงานความปลอดภัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ประกอบด้วยบทบัญญัติ ๘ หมวด ๗๔ มาตรา ดังนี้เพื่อความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย และเพื่อให้การตีความ กฎหมายเป็นไปในแนวทางเดียวกันและถือปฏิบัติได้ จึงได้จัดทำคำชี้แจงพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่องที่ ๑

การบังคับใช้

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กิจการอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

เจตนาرمณ์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้กับลูกจ้าง สอดคล้องกับสภาพการทำงาน

คำชี้แจง

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นการพัฒนากฎหมายจากหมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใช้บังคับกับผู้ประกอบกิจการ และนายจ้าง ทั้งภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อประโยชน์แก่ลูกจ้าง

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่ใช้บังคับกับ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง แต่ส่วนราชการต้องจัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่างกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

เรื่องที่ ๒

คำนิยาม “นายจ้าง”

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความ รวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถาน ประกอบกิจการ ไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการ ผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม

เจตนากรณ์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ คำนิยามของ “นายจ้าง” ไว้ว่างกว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อคุ้มครองทุกคนที่เข้าไป ทำงานหรือทำประโยชน์ให้แก่นายจ้างหรือในสถานประกอบกิจการนั้น

คำชี้แจง

เนื่องจากเดิมการคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้กำหนด ไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ซึ่งกำหนดขอบเขตเฉพาะผู้ที่เป็นนายจ้าง และลูกจ้างตามความหมายในพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เท่านั้น ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการคุ้มครองและการบังคับใช้ในเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ

สภาพแวดล้อมในการทำงานครอบคลุมแก่ลูกจ้างทั้งๆ ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของผู้ประกอบกิจการโดยตรง หรือ ลูกจ้างของผู้รับเหมาค่าแรง ตลอดจนควบคุม กำกับ ดูแล ให้นายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการ เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองสถานที่ซึ่งยินยอมให้บุคคลใดมาทำงาน หรือทำประโยชน์ในสถานที่นั้นในพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงได้ให้ความหมายคำว่า “นายจ้าง” ดังนี้

“นายจ้าง” หมายความว่า

- (๑) ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้
- (๒) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง
- (๓) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคลด้วย
- (๔) ผู้ประกอบกิจการซึ่งประกอบธุรกิจและยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือ ทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของตน ไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้น จะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้น หรือไม่ก็ตาม

ตัวอย่างเช่น บริษัท ก ประกอบกิจการตัดเย็บเสื้อผ้า อนญาตให้นางสมรสาขายกเวยเตี้ยว ในโรงอาหารของบริษัท ก กรณีเช่นนี้ ถือว่าบริษัท ก เป็นนายจ้างของนางสมรส ซึ่งมีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบ ดูแลด้านความปลอดภัยแก่นางสมรสตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากบริษัท ก ได้ยินยอมให้นางสมรสเข้ามาทำงาน หรือทำผลประโยชน์ในสถานประกอบกิจการของบริษัท ก เมื่อว่าการทำงานดังกล่าวของนางสมรสจะไม่ได้เป็น ส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจของผู้ประกอบกิจการก็ตาม

เรื่องที่ ๓

การบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย

และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรการที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ ๕ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานได้ โดยมีการตรวจสอบ หรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๔ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมายที่ออกตามความในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจตนาการณ์ของกฎหมาย

เพื่อกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง และลูกจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานดังกล่าวด้วย

คำชี้แจง

มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎหมาย กำหนดมาตรฐาน ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อย่างไรก็ตามกรณีที่ยังไม่ได้มีการ ออกกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมายที่ออกตามความในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการออกกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติ

เรื่องที่ ๔

การขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ให้บริการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง จัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษา หรือทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๙ บุคคลใดประสงค์จะให้บริการในการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งจัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ จะต้องขึ้นทะเบียนต่อสำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียน การขึ้นทะเบียน การออกแบบการขึ้นทะเบียน การเพิกถอนทะเบียน การกำหนดค่าบริการ และวิธีการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ นิติบุคคลใดประสงค์จะให้บริการในการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งจัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ จะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติของผู้ขอนุญาต การขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต การกำหนดค่าบริการ และวิธีการให้บริการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การส่งพัสดุใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัตินามาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยอนุโลม

เจตนาการณ์ของกฎหมาย

การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ เพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยบุคคลดังกล่าว ต้องเป็นผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนหรือได้รับอนุญาตจึงจะดำเนินการได้

คำชี้แจง

๑. ผู้ให้บริการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง จัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษา เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กรณีบุคคลธรรมดاجะต้องขึ้นทะเบียนต่อสำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำหรับนิติบุคคลต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข คุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนหรือผู้ขอนุญาต การยื่นคำขอ การกำหนดค่าบริการ วิธีการให้บริการ ฯลฯ ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๒. ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

กรณีนายจ้างต้องจัดให้มีการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน จัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จัดทำแผนการควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด นายจ้างต้องปฎิบัติตาม คำแนะนำและได้รับการรับรองจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัยฯ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เรื่องที่ ๕

การดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของนายจ้าง ลูกจ้าง ผู้รับเหมาชั้นต้น และผู้รับเหมาช่วง

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่สถานที่ไม่สถานประกอบกิจการหลายแห่ง ให้นายจ้างทุกรายของสถานประกอบกิจการในสถานที่นั้น มีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการอื่นที่ไม่ใช่ของนายจ้าง ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งใช้ในสถานประกอบกิจการนั้นด้วย

มาตรา ๒๐ ให้ผู้รับเหมาชั้นต้นและผู้รับเหมาช่วงตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานมีหน้าที่ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้าง เช่นเดียวกับนายจ้าง

ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง และมีผู้รับเหมาช่วงตัดขึ้นไป ให้ผู้รับเหมาช่วงตัดขึ้นไปตลอดสาย จนถึงผู้รับเหมาชั้นต้นที่มีลูกจ้างทำงานในสถานประกอบกิจการเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันในการจัดสถานที่ทำงานให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างทุกคน

เจตนากรณ์ของกฎหมาย

เพื่อกำหนดให้เป็นหน้าที่ของทุกคนไม่ว่าจะเป็นนายจ้าง หรือผู้รับเหมาชั้นต้นและผู้รับเหมาช่วง ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานต้องร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนกำหนดให้ลูกจ้างต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานด้วย

คำชี้แจง

โดยปกตินายจ้างแต่ละรายมีหน้าที่บริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในบางกรณีบุคคลดังต่อไปนี้ต้องมีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

๑. นายจ้างทุกรายที่มีสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในสถานที่เดียวกัน เช่น ตั้งอยู่ในอาคาร โรงเรือน เดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณก่อสร้างเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัยบางเรื่องสถานประกอบกิจการต่างๆ ที่อยู่ในสถานที่เดียวกันจะต้องทำร่วมกัน เพื่อความปลอดภัยของทุกคนในสถานที่นั้น เช่น การฝึกซ้อมอพยพหนีไฟซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากนายจ้างทุกรายในอาคารสถานที่นั้น เป็นต้น

๒. ลูกจ้างของนายจ้างทุกรายที่ทำงานในสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในสถานที่เดียวกัน ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการอื่นซึ่งตั้งอยู่ในสถานที่นั้นด้วย

๓. ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง และมีผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป ตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาชั้นต้นที่มีลูกจ้างทำงานในสถานประกอบกิจการเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันในการจัดสถานที่ทำงานให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างทุกคน

เรื่องที่ ๖

การดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของนายจ้างผู้เช่าอาคาร สถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์

มาตรการที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่นายจ้างเช่าอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่นำมาใช้ในสถานประกอบกิจการ ให้นายจ้างมีอำนาจดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดที่เข้ามีส่วนร่วมที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์ในอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดซึ่งให้เช่า หรือผู้ให้เช่าในอันที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใด ๆ ตลอดจนการบอกเลิกสัญญาเช่า

เจตนาการมณฑลของกฎหมาย

เพื่อเป็นการคุ้มครองนายจ้างผู้เช่าอาคาร สถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใด ไม่ให้ถูกเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใดๆ หรือถูกบอกเลิกสัญญาเช่า จากการที่นายจ้างได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เช่าเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

คำชี้แจง

กรณีที่นายจ้างเช่าอาคารหรือสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์เพื่อใช้ในการประกอบกิจการ หากนายจ้างได้ดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ได้เช่าให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามความจำเป็นและเหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ซึ่งการกระทำของนายจ้างไม่ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่เข้ามีส่วนร่วมที่บอกเลิกสัญญาเช่าไม่ได้ หรือผู้ให้เช่าจะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใดๆ หรือบอกเลิกสัญญาเช่าไม่ได้

เรื่องที่ ๗

พนักงานตรวจความปลอดภัย

มาตรการที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานตรวจความปลอดภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ฯ ฯ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัยกับออกกฎหมาย ประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้รวมทั้งออกกฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียม

การแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัยต้องกำหนดคุณสมบัติ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ฯลฯ

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการหรือเมื่อเกิดอุบัติภัย

(๒) ตรวจสอบหรือบันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดหรือตรวจสอบเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ในสถานประกอบกิจการ

(๔) เก็บตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ มาเพื่อการวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัย

(๕) สอดถามข้อเท็จจริง หรือสอบถามเรื่องใด ๆ ภายในขอบเขตอำนาจและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้อง มาชี้แจง รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและเสนอแนะมาตรการป้องกันอันตราย ต่ออธิบดีโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยพบว่า นายจ้าง ลูกจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือمهماสมภัยในระยะเวลาสามสิบวัน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ดังกล่าวได้ พนักงานตรวจความปลอดภัยอาจขยายระยะเวลาอีกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีจำเป็นเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัย มีอำนาจสั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผู้มีอำนาจที่บุคคลสิ่งที่อาจก่อให้เกิด

ยันตรายอย่างร้ายแรงต่อลูกจ้างดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยได้ เมื่อนายจ้างได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายจ้างแจ้งอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ ถ้ามีเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานสมควรเข้าไปดำเนินการแทนให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้พนักงานตรวจความปลอดภัยหรือมอบหมายให้บุคคลใดเข้าจัดการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง

ก่อนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนเพื่อเป็นเงินทдрองจ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินจากนายจ้างแล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุน

เจตนากรณ์ของกฎหมาย

เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานตรวจความปลอดภัยในการพิจารณาออกคำสั่งหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้นายจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

คำชี้แจง

พนักงานตรวจความปลอดภัยเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในคำสั่งแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานต้องกำหนดคุณสมบัติ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย พนักงานตรวจความปลอดภัยดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการหรือเมื่อเกิดอุบัติภัย ตรวจสอบหรือบันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือตรวจสอบอาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้ ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดหรือตรวจสอบ เครื่องจักร เก็บตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ มาเพื่อการวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สอบถามข้อเท็จจริง หรือสอบถามเรื่องใด ๆ รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนะมาตรการป้องกันอันตรายต่ออธิบดีโดยเร็ว (มาตรา ๓๕)

๒. สั่งให้นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกรณีพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง โดยให้หยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมแล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง)

๓. สั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผู้มีดปรับตราสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อลูกจ้างดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้โดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย (มาตรา ๓๖ วรรคสอง)

๔. กรณีพนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ แล้วนายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งถ้ากรณีดังกล่าวมีเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงที่สมควรเข้าไปดำเนินการแทน อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้พนักงานตรวจความปลอดภัย หรือมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปจัดการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งตามมาตรา ๓๖ เกี่ยวกับเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตราย ทั้งนี้ นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง ซึ่งก่อนเข้าไปดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งตามมาตรา ๓๖ พนักงานตรวจความปลอดภัย จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือเพื่อให้นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัย

เรื่องที่ ๘

การยืด อายด และขายทอดตลาดทรัพยสิน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๙ ให้อธิบดีมีอำนาจจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยืด อายด และขายทอดตลาดทรัพยสินของนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขตามจำนวนที่จ่ายจริง

การมีคำสั่งให้ยืดหรืออายดทรัพยสินตามวรคหนึ่งจะกระทำได้ต่อเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้างนำเงินค่าใช้จ่ายมาจ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างได้รับหนังสือนั้น และนายจ้างไม่จ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยืด อายด และขายทอดตลาดทรัพยสินตามวรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพยสินให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยืด อายด และขายทอดตลาด และชำระค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องเป็นผู้จ่ายตามมาตรา ๓๗ ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่นายจ้างโดยเร็วโดยให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีหนังสือแจ้งให้ทราบเพื่อขอรับเงินที่เหลือคืนโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถ้านายจ้างไม่มาขอรับคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

เจตนากรณ์ของกฎหมาย

เพื่อเป็นมาตรการบังคับนายจ้างให้เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัย หรือบุคคลอื่นเข้าไปดำเนินการด้านความปลอดภัยแทนนายจ้าง

คำชี้แจง

กรณีที่นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าไปดำเนินการจัดการแก้ไขตามคำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๗ แล้วนายจ้างไม่จ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าว อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขตามจำนวนที่จ่ายจริง ทั้งนี้ การยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

เรื่องที่ ๙

การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัย

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง หากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วย ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง หากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วย ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ ย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย เว้นแต่ อธิบดีหรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

เจตนากรณ์ของกฎหมาย

เพื่อให้นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย ตามมาตรา ๓๖ มีสิทธิได้ยื่นโดยการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่ออธิบดีหรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้

คำชี้แจง

การอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ นั้น นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนั้นสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ได้ในกรณี ดังนี้

๑. การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยที่สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวสามารถได้ยื่นคำสั่งโดยวิธีการยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง (มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง)

๒. การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยที่สั่งโดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดี มอบหมายให้หยุดใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผู้มัดประทับตราสิ่งที่อาจจะก่อให้เกิดอันตราย

ร้ายแรงต่อลูกจ้าง นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวสามารถโต้แย้งคำสั่ง โดยวิธีการยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง (มาตรา ๔๐ วรรคสอง)

ทั้งนี้ อธิบดีหรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้วแต่กรณี ต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

เรื่องที่ ๑๐

การคุ้มครองสิทธิของลูกจ้าง

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๙ ระหว่างหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตตามมาตรา ๓๖ ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหยุดการทำงานหรือการทำงานหยุดกระบวนการผลิตนั้นเท่ากับค่าจ้างหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่ลูกจ้างต้องได้รับ เว้นแต่ลูกจ้างรายนั้นจะใจการทำอันเป็นเหตุให้มีการหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิต

มาตรา ๔๒ ห้ามนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง หรือยกย้ายหน้าที่การทำงานของลูกจ้างเพราะเหตุที่ลูกจ้างดำเนินการฟ้องร้องหรือเป็นพยานหรือให้หลักฐานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือต่อศาล

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิลูกจ้างกรณีที่มีการทำงานหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย และไม่ให้ถูกกลั่นแกล้งเพราะเหตุที่ลูกจ้างฟ้องร้อง เป็นพยาน ให้หลักฐานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือต่อศาล

คำชี้แจง

มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๒ ประสมคือให้ความคุ้มครองลูกจ้าง ดังนี้

๑. ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือการผลิตมีสิทธิได้รับเงินเท่ากับค่าจ้างหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่ลูกจ้างต้องได้รับระหว่างหยุดการทำงานหรือหยุดการทำงานตามที่พนักงานตรวจความปลอดภัยสั่งแต่ไม่คุ้มครองลูกจ้างที่จะใจการทำอันเป็นเหตุให้มีการหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตนั้น

ทั้งนี้ พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง

๒. ไม่ให้นายจ้างเลิกจ้าง ยกย้ายหน้าที่การทำงานของลูกจ้างเพราะเหตุลูกจ้างได้ฟ้องร้อง เป็นพยานให้หลักฐาน หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือต่อศาล

ทั้งนี้ กรณีเลิกจ้าง ลูกจ้างสามารถไปใช้สิทธิเรียกร้องค่าชดเชยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ค่าเสียหายตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๗๒

เรื่องที่ ๑

กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเรียกว่า “กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) การรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการพัฒนา แก้ไขและบริหารงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เสนอโครงการหรือแผนงานในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวิจัยและการพัฒนาด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและตามมาตรา ๓๐

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๕) ให้นายจ้างกู้ยืมเพื่อแก้ไขสภาพความไม่ปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคอันเนื่องจากการทำงาน

(๖) เงินทุรองจ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๓๗

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานกำหนด และให้นำเงินดอกผลของกองทุนมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ได้ไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของดอกผลของกองทุนต่อปี

เจตกรรมณ์ของกฎหมาย

กำหนดขึ้นเพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายในการส่งเสริมดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

คำชี้แจง

การจัดตั้งกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ สนับสนุนการศึกษา วิจัยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้นายจ้างกู้ยืมเพื่อแก้ไขสภาพความไม่ปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคอันเนื่องจากการทำงาน ทั้งนี้ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นผู้บริหารจัดการกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังกล่าว

เรื่องที่ ๑๒

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๗ ให้มีสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- (๒) พัฒนาและสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน
- (๓) ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของภาครัฐและเอกชน

(๔) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านวิชาการ

- (๕) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

ให้กระทรวงแรงงานจัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการ ทำงานโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เจตนาرمณ์ของกฎหมาย

เพื่อให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งไม่มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการ ทั้งนี้ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน

คำชี้แจง

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีฐานะเป็นหน่วยงาน ของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ คือ ส่งเสริม แก้ไขปัญหา พัฒนาและสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและร่วมดำเนินการกับหน่วยงานด้านความปลอดภัยฯ ของภาครัฐและเอกชน จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความปลอดภัยฯ ทั้งในด้านพัฒนาบุคลากรและวิชาการ ตลอดจน มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด